

SAC069

Yönetimin Devri Yoluyla IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığının Sürdürölmesine ilişkin Tavsiye Raporu

ICANN Güvenlik ve Kararlılık Danışma Komitesi (SSAC) Tavsiye Raporu
10 Aralık 2014

Önsöz

Bu belge, ICANN Güvenlik ve Kararlılık Danışma Komitesi (SSAC) tarafından, **Yönetimin Devri Yoluyla IANA Fonksiyonlarının Güvenlik ve Kararlılığının Sürdürülmesi** konusunda ICANN Yönetim Kurulu, ICANN topluluğu ve İnternet topluluğunun geneline yönelik hazırlanmış bir Tavsiye Raporudur, zira bu fonksiyonlar bir ABD Hükümeti kurumunun idari kontrolünden henüz belirlenmemiş başka bir forma devredilecektir.

SSAC, İnternetin isim ve adres tahsis sistemlerinin güvenliği ve bütünlüğüne ilişkin konulara odaklanmaktadır. Buna operasyonel konular (örn., kök bölge yayın sisteminin doğru ve güvenilir olarak işlenmesi), idari konular (örn., adres ve İnternet numara tahsisi) ve kayıt konuları (örn. kayıt merkezi ve yazman hizmetleri) da dahildir. SSAC, İnternet isim ve adres tahsis hizmetlerini sürekli olarak tehlike değerlendirmesi ve risk analizine tabi tutarak, kararlılık ve güvenliğe yönelik başlıca tehlikeleri değerlendirmekte ve bu doğrultuda ICANN topluluğuna tavsiyede bulunmaktadır. SSAC'nin düzenleme, yaptırım veya yargılama yetkisi yoktur. Bu fonksiyonlar başka organlara ait olup, burada önerile tavsiyeler haddi zatında değerlendirilmelidir.

Bu Tavsiye raporuna katkıda bulunanların, SSAC üyeleri biyografilerine ve çıkar açıklamalarına yapılan atıfların, bireysel SSAC üyelerinin bu Tavsiye Raporu bulguları veya önerilerine ilişkin çekimser veya karşı görüşlerin listesi belgenin sonunda mevcuttur.

İçindekiler

Yönetici Özeti	4
1 Giriş	6
2 NTIA'in IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığına Katkısı	7
2.1 Sözleşmesel Yönetim	7
2.1.1 IANA Fonksiyonları Sözleşme Gereklilikleri ve Çıktılarının Tanımı (Açık)	7
2.1.2 IANA Fonksiyonları İşleticisinin Hesap Verebilir Kılınması (Açık)	8
2.1.3 Hükümet Yaptırımı İcazet Taleplerinin Kolaylaştırılması (Dolaylı)	8
2.1.4 IANA'nın Uygunsuz Etkiden Korunması (Dolaylı)	8
2.2 Kök Bölge Yönetimi Süreç İdaresi	9
2.2.1 Nihai Yetki	9
2.2.2 Kök Bölge Yönetimi Ortaklarının Gözetimi	9
3 Sorular ve Konular	9
3.1 Sözleşmesel Yönetim Konuları	10
3.1.1 Sözleşme Gereklilik ve Çıktıları	10
3.1.2 Hesap Verebilirlik Mekanizmaları	10
3.1.3 Hükümet Yaptırım İcazetleri	11
3.1.4 Uygunsuz Etkinin Caydırılması	12
3.2 Kök Bölge Yönetimi konuları	12
3.2.1 Kök Bölge Yönetim Süreci	12
3.2.2 Kök Bölge Yönetimi Hesap Verebilirliği	14
4 Teşekkür, Çıkar Açıklamaları, Karşı Görüşlüler ve Çekimseler	15
4.1 Teşekkür	15
4.2 Çıkar Açıklamaları	15
4.3 Karşı Görüşlüler	16
4.4 Çekimseler	16
Ek A: IANA Fonksiyonlar Sözleşmesince Gerekli Çıktılar	17
Ek B: IANA Yönetim Devri Kılavuz İlkeleri	19

Yönetici Özeti

Bu belge (SSAC069 üzerinde Mayıs 2014'te, yani IANA yönetimini devretme teklif sürecinin erken dönemlerinde çalışılmaya başlanmıştır. O tarihten bu yana, konuya ilişkin katkılarımız SAC067 ve SAC068 belgeleri olarak yayınlanmış, operasyonel topluluklar ICG organına sunulacak devir teklifleri konusunda önemli gelişmeler kaydetmiştir.¹ Sonuç olarak, bu raporda yer alan bazı bulgu ve öneriler gelişmelerin gerisinde kalmış olabilir. Fakat SSAC, raporun genel yönlendirmesinin hem doğru hem de IANA Fonksiyonları yönetiminin devrine ilişkin kamu söylemi açısından yararlı olduğuna inanmaktadır.

Bu Tavsiye Raporu'nda SSAC, NTIA'nın IANA Fonksiyonlarını yönetim görevinin devri sırasında ve sonrasında DNS güvenliği ve kararlılığını etkileyebilecek konuları değerlendirmiş ve aşağıdaki önerileri sunmuştur:

Öneri 1: Teklif sunmaya davet edilmiş operasyonel topluluklar (protokol parametreleri, isimler ve sayılar), 1) IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi'nde tanımlı gereklilik ve çıktılarının kalmaya devam edip etmeyeceğini, devam edecekse hangilerinin kalmaya devam edeceğini; 2) kalmaya devam etmesi gereken gereklilikler için ek dış kontrollerin gerekip gerekmediğini ve 3) ek dış kontroller gerekli ise bunların nasıl ve kim tarafından yönetileceğini belirlemelidir.^s

Öneri 2a: Her komite IANA Fonksiyonları Sözleşmesi dışındaki mevcut mekanizmaların, IANA Fonksiyonlar Sözleşmesinin sona ermesi sonrasında IANA Fonksiyonlar İşleticisini etkilenen topluluklara karşı IANA Fonksiyonlarının düzgün ifası açısından hesap verebilir kılmaya yetecek sağlamlıkta olup olmadığını belirlemeli, mekanizmalar yeterince sağlam değilse topluluklar hangi ek hesap verebilirlik mekanizmalarına ihtiyaç bulup bulunmadığını belirlemelidir.

Öneri 2b: Her komite, IANA Fonksiyonlar İşleticisine sağladığı tüm talimatların açık ve uygulanabilir olmasını sağlamak üzere politika geliştirme süreçlerini değerlendirmeli ve gerekirse iyileştirmelidir.

Öneri 3: Her komite, yönetim devrini sonrasında hükümet yaptırım ve kısıtlamaları (örn. ABD yaptırımlarının, IANA'ya usulünce talimat verme kabiliyetine müdahale ettiği durumlarda OFAC² iznini temin etme protokolü) olasılığını incelemeli ve buna yönelik süreci netleştirmelidir.

Öneri 4: Devir süreci kapsamında her bir etkilenen topluluk, şeffaflık ile IANA Fonksiyonlarının ifasını uygunsuzca etkileyebilecek etkileri önleme konularında ek mekanizmalar ve benzeri korumaların ne derece gerekip gerekmediğini değerlendirmelidir.

¹ IANA Yönetim Devri Koordinasyon Grubu, Bilgilendirme için:

<https://www.icann.org/stewardship/coordination-group>.

² Bkz: <http://www.treasury.gov/about/organizational-structure/offices/pages/office-of-foreign-assets-control.aspx>.

Öneri 5: SSAC, kök bölge yönetimine ilişkin mevcut yapı, süreç ve mekanizmaların kararlılığı ve verimliliğini de göz önünde bulundurarak, NTIA'in kök bölge değişikliklerine ilişkin nihaî yetkisinin yerini alacak tekliflerin en az mevcut süreç kadar güvenilir, dirençli ve verimli bir alternatif içermesini önermektedir.

Öneri 6: Devir sonrası Kök Bölge Yönetimi (RZM) sürecinin birden fazla kök bölge yönetim ortağını içermesi halinde kuruluşlar arası koordinasyon da dahil olmak üzere, kök bölge yönetim sürecinin devri sonrasına ilişkin tüm konuların güvenilir ve zamanında yerine getirilmesini sağlayacak güvenli etkili düzenlemeler yapılmalıdır.

Öneri 7: NTIA, devir sonrasında Kök Bölge Bakımcısı görevine ilişkin süreçleri ve yasal çerçeveyi netleştirmelidir.

1 Giriş

ABD Ticaret Bakanlığı (DoC) Ulusal Telekomünikasyon ve Bilişim İdaresi (NTIA), 14 Mart 2014'te İnternet Tahsisli Sayılar Otoritesi (IANA) Fonksiyonlarına ilişkin mevcut görevini devretme planını duyurdu.³ Bu duyuruda NTIA, İnternet Tahsisli İsimler ve Sayılar Kurumu'nu (ICANN) "İnternetin alan adı sisteminin (DNS) koordinasyonunda NTIA'nın üstlendiği mevcut görevi devretme teklifi geliştirmek için küresel paydaşları toplamaya" davet etti.

NTIA, teklifin karşılaması gereken birtakım kriterler belirlemiştir. Kriterler şu dört ana ilkeyi içermektedir:

- çok paydaşlı modeli destekleme ve geliştirme;
- İnternet DNS'inin güvenlik, kararlılık ve dirençliliğini sürdürme;
- IANA hizmetlerinin küresel müşterileri ve ortaklarının gereksinim ve beklentilerini karşılama; ve
- İnternetin açıklığını sürdürme.

Bu süreçte, paydaş topluluklar NTIA sonrası IANA Fonksiyonları düzenlemelerine ilişkin beklenti ve tekliflerini tartıştı formüle ederken, mevcut (devir öncesi) düzenlemenin IANA Fonksiyonları ifasının güvenlik ve kararlılığına nasıl katkıda bulunduğu ile farklı bir düzenlemeye geçişin ne tür güvenlik ve kararlılık neticeleri getireceğini anlamak da önemlidir.

Ayrıca, yönetim devrinin yalnızca ABD Hükümetine IANA Fonksiyonlarına mevcut ilişkin idari gözetim görevinden çekilmesi amacıyla gerçekleştirildiğinin vurgulanması da önemlidir. Bu nedenle asıl amaç, devir yoluyla (ve sonrasında) IANA Fonksiyonları faaliyetlerinin güvenlik, kararlılık ve dirençliliğini korumaktır.

Bu Tavsiye Raporu SAC067⁴ sayılı "IANA Fonksiyonları Genel Bakış ve Tarih" ile SAC068,⁵ sayılı "IANA Fonksiyonları Sözleşmesine dair Rapor" isimli belgelerin tamamlayıcısı niteliğinde olup, bu iki Raporda yer alan bilgilere aşına olduğu varsayımıyla hazırlanmıştır. Bölüm 2'de, NTIA'nın mevcut IANA Fonksiyonları düzenlemesi içerisindeki görevinin IANA Fonksiyonları faaliyetlerinin güvenlik, kararlılık ve dirençliliğine ne şekilde katkıda bulunduğu açıklanmaktadır. Bölüm 3, devir yoluyla (ve sonrasında) IANA Fonksiyonları faaliyetlerinin güvenlik, kararlılık ve dirençliliğini korumaya yönelik olarak İnternet topluluğunca ele alınması gereken soru ve konuları sunmaktadır. Bölüm 3'te ayrıca spesifik SSAC önerileri mevcuttur.

Bu belge (SSAC069 üzerinde Mayıs 2014'te, yani IANA yönetimini devretme teklif sürecinin erken dönemlerinde çalışılmaya başlanmıştır. O tarihten bu yana, konuya ilişkin katkılarımız

³ Bkz <http://www.ntia.doc.gov/press-release/2014/ntia-announces-intent-transition-key-internet-domain-name-functions>.

⁴ Bkz <https://www.icann.org/en/system/files/files/sac-067-en.pdf>.

⁵ Bkz <https://www.icann.org/en/system/files/files/sac-068-en.pdf>.

SAC067 ve SAC068 belgeleri olarak yayınlanmış, operasyonel topluluklar ICG organına sunulacak devir teklifleri konusunda önemli gelişmeler kaydetmiştir.⁶ Sonuç olarak, bu raporda yer alan bazı bulgu ve öneriler gelişmelerin gerisinde kalmış olabilir. Fakat SSAC, raporun genel yönlendirmesinin hem doğru hem de IANA Fonksiyonları yönetiminin devrine ilişkin kamu söylemi açısından yararlı olduğuna inanmaktadır.

2 NTIA'in IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığına Katkısı

NTIA IANA Fonksiyonlarının güvenlik ve kararlılığına (1) ICANN'in yüklenici olduğu IANA Fonksiyonları Sözleşmesi'ne⁷ sözleşme tarafı ("sözleşmesel yönetmen" rolü) görevi dahilinde ve (2) DNS kök bölge yönetimiyle ilişkili operasyonel faaliyetler için İdareci görevini yürüten vekil olarak katkıda bulunmaktadır. Bu katkılar aşağıda ayrı ayrı açıklanmıştır.

NTIA'nın sunduğu katkılar bazı yönlerden açıkça IANA Fonksiyonları Sözleşmesi ve ABD Hükümeti sözleşme hukuku hükümlerinden kaynaklanmakta, bu yönler aşağıdaki bölümde "açık" olarak tanımlanmaktadır. Diğer yönler ise, IANA Fonksiyonları faaliyetlerinin yürütüldüğü özel koşullardan kaynaklı dolaylı hizmet veya menfaatlerdir, zira NTIA (bir ABD Hükümet kurumu olarak) sözleşme tarafı veya İdari görevli vekildir; bunlar "dolaylı" olarak tanımlanmaktadır.

2.1 Sözleşmesel Yönetim

IANA Fonksiyonları Sözleşmesinin sözleşmesel yönetmeni olarak NTIA, IANA Fonksiyonları gereklilikleri ve çıktılarını tanımlamakta; IANA Fonksiyonları İşleticisi'ne (ICANN) hesap verebilirlik gereklilikleri yüklemekte; ABD Hükümetinin yaptırımlarına tabi kuruluşlar için IANA Fonksiyonları İşleticisinin yaptığı icazet taleplerinin işlemlerini gerçekleştirmekte ve IANA Fonksiyonları İşleticisini uygunsuz etkilere karşı korumaktadır.

2.1.1 IANA Fonksiyonları Sözleşme Gereklilikleri ve Çıktılarının Tanımı (Açık)

SAC068 belgesinde açıklandığı üzere Sözleşme, yüklenicinin neler yapması ve yapmaması gerektiğini, kullanıcı talimat kılavuzlarından bir sonraki yükleniciye devir planına kadar on yedi adet (bkz: Ek A) çıktının karşılanmasını düzenlemektedir.

Böylece, IANA Fonksiyonlarının yerine getirilmesine ilişkin doğruluk, açıklık ve öngörülebilirlik sağlanarak DNS ile İnternet güvenliği, kararlılığı ve dirençliliği desteklenmektedir. Bu sayede, IANA Fonksiyonlarının müşterileri ile bunların kullanıcıları, operasyonun genel kalitesi, yüklenici tarafından idame edilecek kaynaklar ve diğer tanımlı standartlarla ilgili olanlar da dahil

⁶ IANA Yönetim Devri Koordinasyon Grubu. Bilgilendirme için:
<https://www.icann.org/stewardship/coordination-group>.

⁷ ABD Ticaret Bakanlığı Ulusal Telekomünikasyon & Bilişim İdaresi (2012) IANA Fonksiyonları Değişikliklerle birlikte Sözleşme Akdi (Sözleşme No. SA1301-12-CN-0035). Tam referans listesi için bkz: SAC068.

Yönetimin Devri Yoluyla IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığının Sürdürülmesi

olmak üzere, belgelendirilmiş faaliyetlerin Sözleşmede yer alan beklendiler doğrultusunda gerçekleştirildiğini bilecektir.

2.1.2 IANA Fonksiyonları İşleticisinin Hesap Verebilir Kılınması (Açık)

IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi, IANA Fonksiyonları İşleticisinin, IANA Fonksiyonlarını Sözleşme gereklilikleri doğrultusunda yerine getirememesi halinde hesap verebilir kılınmasına ilişkin bir mekanizma öngörmektedir. Spesifik olarak ifade edersek, ICANN'ın IANA Fonksiyonlarını yerine getirememesi halinde NTIA ilkesel olarak IANA Fonksiyonları Sözleşmesini feshedebilmekte ve hizmetleri başka bir kuruluşa verebilmektedir.

2.1.3 Hükümet Yaptırımını İcazet Taleplerinin Kolaylaştırılması (Dolaylı)

ABD hukukuna tabi olarak faaliyet gösteren bir kuruluş olarak ICANN, yasal olarak ABD Hükümetinin çeşitli kuruluşlara karşı uyguladığı yaptırımlara uymakla hükümlüdür.⁸ IANA Fonksiyonları Sözleşmesi'nde belirtilen süreçler yoluyla yapılan meşru talepler, ICANN'ın ABD yasal yaptırımına tabi bireyler ve kuruluşlarla etkileşimini zorunlu kılabilir. NTIA ve ICANN arasında IANA Fonksiyonları hükmünden doğan bir sözleşmenin bulunması, ABD Hazine Bakanlığı Dış Varlıklar Kontrol Ofisi (OFAC) tarafından, ICANN'ın ABD yasal yaptırımına tabi kuruluşları ilgilendiren IANA Fonksiyonlarını gerçekleştirmesine müsaade eden izinlerin verilmesinde pozitif bir unsur olarak değerlendirilebilmektedir.

Bu taleplerin gecikmesi veya reddedilmesi olasılığının kamusal veriler üzerinden tespitinin çok zor olması nedeniyle, NTIA'in sözleşmesel yönetiminin, IANA Fonksiyonları İşleticisinin görevlerini zamanında ve öngörülebilir bir şekilde yerine getirme kabiliyeti üzerinde (varsa) net bir etkisi olacağı bilinmemektedir.

2.1.4 IANA'nın Uygunsuz Etkiden Korunması (Dolaylı)

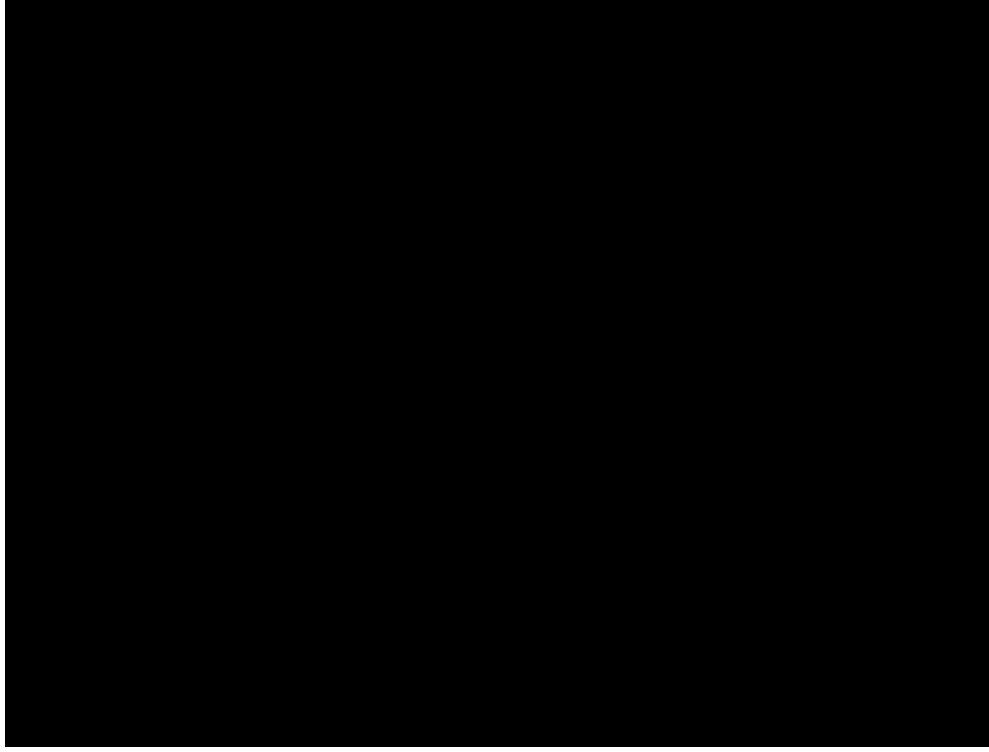
IANA Fonksiyonları İşleticisinin IANA Fonksiyonları Sözleşmesi şeffaflık bağlamı dışarısında hareket eden etkilere tabi olması şeklindeki bir algı bile, İşleticiye güvenen toplulukların bu güveninin sarsılmasına yol açabilmektedir. NTIA'in IANA Fonksiyonları Sözleşmesini yönetmesi, yalnızca ABD Hükümetinin yetkisi ve kaynaklarından doğan dolaylı kalkana dayalı olarak bile, (dünyanın herhangi bir yerinde) siyasi veya ekonomik çıkarların IANA Fonksiyonlar İşleticisini IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin belgelendirilmiş süreçler ve gözetim dışı yollarla etkilemeye girişmekten caydırabilmektedir.

⁸ ICANN'ın faaliyet gösterdiği yer fark etmeksizin, bu yasal yük başka ülkelerin yaptırım uygulanması neticesinde de doğabilmektedir.

2.2 Kök Bölge Yönetimi Süreç İdaresi

SAC068'ten çoğaltılan Şekil 1, Kök Bölge Yönetim Sürecini uygulayan Kök Bölge Yönetim Ortakları arasındaki etkileşimi ve yetki ilişkilerini göstermektedir. Bu süreçte NTIA İdareci görevini yerine getirmektedir.

Şekil 1: DNS Kök Yönetiminde Uygulama Etkileşimleri ve Yetki Zinciri

2.2.1 Nihâi Yetki

SAC068 Bölüm 3.2'de açıklandığı üzere, NTIA'in kök bölge yönetimi sürecindeki aktif görevi, içerik ve iletişim bilgileri değişikliklerine ilişkin "Nihâi Yetki"dir.

2.2.2 Kök Bölge Yönetimi Ortaklarının Gözetimi

IANA Fonksiyonlar İşleticisini gözetmenin yanı sıra NTIA, kendisi ve Verisign arasında imzalanan İşbirliği Anlaşması kapsamında Verisign'ın Kök Bölge Bakımcısı faaliyetlerini de gözetmektedir.

3 Sorular ve Konular

Bu Bölüm yönetim devri yoluyla IANA Fonksiyonları faaliyetlerinin güvenlik, kararlılık ve dirençliliğini korumaya yönelik olarak SSAC'nin İnternet topluluğunca ele alınması gerektiğine

inandığı soru ve konuları tanımlamakta ve açıklamaktadır. Uygun yerlerde ayrıca spesifik SSAC önerilerini de içermektedir.

3.1 Sözleşmesel Yönetim Konuları

3.1.1 Sözleşme Gereklilik ve Çıktıları

Konu 1: IANA yönetim devri sonrasında, (varsa) mevcut IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi'nde tanımlı hangi spesifik gereklilik ve çıktılar kalmaya devam etmelidir? Kalmaya devam eden gereklilikler için dış izleme gerekmekte midir? Gerekiyorsa, bu izleme nasıl ve kim tarafından gerçekleştirilmelidir?

IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi, IANA Fonksiyonlarının IANA Fonksiyonlar İşletmecisi tarafından ifasına ilişkin gereklilik ve çıktıları (Ek A'da sıralı) tanımlamaktadır. Bu çıktılar IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin temel kılavuz ilkeleri sağlamakta, şeffaflığı teşvik etmekte, etkilenen ve ilgili taraflar ile genel İnternet topluluğuna IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin değerli bilgiler sunmaktadır. Çıktılar ayrıca araştırmacı ve üçüncü tarafların kendi analizlerini gerçekleştirmelerini sağlayan bilgileri sağlamaktadır.

Öneri 1: Teklif sunmaya davet edilmiş operasyonel topluluklar (protokol parametreleri, isimler ve sayılar), 1) IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi'nde tanımlı gereklilik ve çıktıların kalmaya devam edip etmeyeceğini, devam edecekse hangilerinin kalmaya devam edeceğini; 2) kalmaya devam etmesi gereken gereklilikler için ek dış kontrollerin gerekip gerekmediğini ve 3) ek dış kontroller gerekli ise bunların nasıl ve kim tarafından yönetileceğini belirlemelidir.

3.1.2 Hesap Verebilirlik Mekanizmaları

Konu 2: ICANN'i IANA Fonksiyonlarının düzgün ifası için hesap verebilir kılan mevcut mekanizmalar (IANA Fonksiyonları Sözleşmesi dışında kalanlar) yeterli midir? Yeterli değilse, IANA Fonksiyonları devrinin sonrasında ne tür ek hesap verebilirlik mekanizmaları gerekli olabilir?

Mevcut IANA Fonksiyonları İşleticisi olarak ICANN, IANA Fonksiyonlarının düzgünce ifasında aşağıda belirtildiği üzere en az üç şekilde başarısız olabilir:

- IANA Fonksiyonları Sözleşmesi'nde belirtilen hizmet düzeylerinin karşılanmaması;
- Sözleşmede belirtilen prosedürleri izlememesi; veya
- Her bir IANA Fonksiyonu için sorumlu olan taraflarca sağlanan politikaları yanlış şekilde yorumlama.

Halihazırda, ICANN ve IETF arasında IANA Fonksiyonlarının protokol parametre yönetimine ilişkin düzgün ifayı belirten bir Mutabakat Zaptı (MoU), ICANN ve Bölgesel İnternet Kayıt Merkezleri arasında numara kaynaklarının yönetimine ilişkin düzgün ifayı belirten başka bir MoU bulunmakta, ayrıca IANA Fonksiyonlar Sözleşmesi'nin kendisi de isimlerin yönetimine ilişkin olarak düzgün ifayı belirtmektedir. Her bir sorumlu topluluk, kendi sorumluluk alanına giren IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin olarak uygun devir sonrası düzenlemeleri belirlemeli, SAC069

böylece ilişkili kaynak yönetim politikalarının – özellikle de neyin “düzgün ifa” sayılacağına”- açık, net ve IANA Fonksiyonlar İşleticisinin ayrıca yorumlamasına gerek kalmayacak nitelikte olmasını sağlamalıdır.

Öneri 2a: Her komite IANA Fonksiyonları Sözleşmesi dışındaki mevcut mekanizmaların, IANA Fonksiyonlar Sözleşmesinin sona ermesi sonrasında IANA Fonksiyonlar İşleticisini etkilenen topluluklara karşı IANA Fonksiyonlarının düzgün ifası açısından hesap verebilir kılmaya yetecek sağlamlıkta olup olmadığını belirlemeli, mekanizmalar yeterince sağlam değilse topluluklar hangi ek hesap verebilirlik mekanizmalarına ihtiyaç bulup bulunmadığını belirlemelidir.

Öneri 2b: Her komite, IANA Fonksiyonlar İşleticisine sağladığı tüm talimatların açık ve uygulanabilir olmasını sağlamak üzere politika geliştirme süreçlerini değerlendirmeli ve gerekirse iyileştirmelidir.

3.1.3 Hükümet Yaptırım İcazetleri

Konu 3: Yönetim devri sonrasında NTIA’in müdahil olmaması halinde, IANA Fonksiyonlar İşleticisinin hükümet yaptırımına tabi kuruluşlarla yasal etkileşimde bulunmak için icazet veya izin alması daha zor olmayacak mı?

IANA Fonksiyonları Sözleşmesi, IANA Fonksiyonlar İşleticisinin ABD Hükümetinin yaptırımlarına tabi kuruluşları ilgilendiren IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin olarak ABD Hazine Bakanlığı Dış Varlıklar Kontrol Ofisi’ne (OFAC) yaptığı icazet (izin) talepleri için olumlu bir bağlam niteliğindedir. Halihazırda Sözleşme, IANA Fonksiyonlar İşletmecisi tarafından yaptırıma tabi bir kuruluşa sağlanan hizmet ve kaynakların amacı ve yararlarını kapsayan bir çerçeve sağlamakta, bu durum da yasal olarak gerekli OFAC izinlerinin zamanında düzenlenmesini kolaylaştırmaktadır. IANA Fonksiyonları İşletmecisi, bu çerçeve olmadan OFAC izinlerinin temininde büyük gecikmelerle veya başka zorluklarla karşılaşabilir veya karşılaşmayabilir.

Öneri 3: Her komite, yönetim devrini sonrasında hükümet yaptırım ve kısıtlamaları (örn. ABD yaptırımlarının, IANA’ya usulünce talimat verme kabiliyetine müdahale ettiği durumlarda OFAC⁹ iznini temin etme protokolü) olasılığını incelemeli ve buna yönelik süreci netleştirmelidir.

⁹ Bkz: <http://www.treasury.gov/about/organizational-structure/offices/pages/office-of-foreign-assets-control.aspx>.

3.1.4 Uygunsuz Etkinin Caydırılması

Konu 4: Yönetimin devredilmesi sonrasında topluluk, siyasi veya ekonomi çıkarların IANA Fonksiyonlar İşleticisini IANA Fonksiyonlarının ifası konusunda uygunsuzca etkileme girişimlerini nasıl caydırabilir?

Genelde tartışmalı olmasalar da IANA Fonksiyonları zaman zaman önemli siyasi ve/veya ekonomik çıkarların odağı ve hedefi olabilmektedir. Örneğin, siyasi olarak hassas ülke kodu veya genel üst düzey alan adının eklenmesi veya bunlarda değişiklik yapılması, bu sonuçtan potansiyel çıkarı bulunabilen ve bu işlemi, hem IANA'yı yönlendiren topluluk politikalarının ve hem de bu politikaların uygulanmasına ilişkin uyumu sağlamak üzere kurulan gözetim organının dışında kalan ve hoş karşılanmayan ya da uygunsuz şekillerde etkilemek isteyen tarafların ilgisini çekebilmektedir.

ICANN politika geliştirme süreçleri çoğu zaman siyasi veya ekonomik baskıya maruz kalsa da, bugün, IANA Fonksiyonları İşleticisi üzerinde açıktan ve doğrudan herhangi bir baskının uygulanmamış olduğunu söyleyebiliriz. IANA Fonksiyonlarının ABD Hükümet sözleşmesi bağlamında ifa edildiği ve sözleşmenin NTIA tarafından aktif olarak gözetiliyor olduğu gerçeğinin, bugüne kadar IANA Fonksiyonları İşleticisinin başka etkili devlet veya devlet dışı çıkarların müdahalesine karşı korunmasında kısmen etkili olması ihtimal dahilindedir.

Öneri 4: Devir süreci kapsamında her bir etkilenen topluluk, şeffaflık ile IANA Fonksiyonlarının ifasını uygunsuzca etkileyebilecek etkileri önleme konularında ek mekanizmalar ve benzeri korumaların ne derece gerekip gerekmediğini değerlendirmelidir.

3.2 Kök Bölge Yönetimi konuları

3.2.1 Kök Bölge Yönetim Süreci

Konu 5: NTIA'in bu görevden çekilmesinin ardından, kök bölge değişiklikleri için Nihai Yetki bulunmasına ilişkin bir gereksinim mevcut mudur? Gerekliyorsa, bu Yetki nasıl yapılandırılmalı ve kullanılmalıdır?

NTIA'in Kök Bölge Yönetim İdarecisi olarak görevi, içerik ve iletişim bilgileri değişikliklerine ilişkin "Nihai Yetki" olarak tanımlanabilmektedir. Bu yetkinin, NTIA'in hem IANA Fonksiyonları Sözleşmesine ilişkin sözleşme tarafı hem de Kök Bölge Yönetim Sürecinde İdareci görevini yerine getiren vekil olduğu mevcut Kök Bölge Yönetim düzenlemesine özgü bir husus olması nedeniyle, devir sonrası Kök Bölge Yönetim düzenlemesinde "Nihai Yetki" gereksinimi olup olmayacağı kesin değildir. Bu gereksinimin bulunması halinde ise, "nihaî yetki" fonksiyonunu ifa süreci ile bu fonksiyonu ifa edecek kuruluş açıkça tanımlanmalıdır. Söz konusu kuruluşça ifa edilecek diğer fonksiyonlar da ayrıca tanımlanmalıdır.

SAC067 raporunda daha ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, NTIA'in Kök Bölge Yönetim Sürecindeki aktif rolü, kök bölge değişim talebine ilişkin iki spesifik fonksiyonun yerine getirilmesiyle sınırlıdır:

- NTIA ICANN'ın (IANA Fonksiyonları İşleticisi olarak) talebin işlem görmesinde belirlenmiş politika ve prosedürleri izlediğini teyit eder; ve
- NTIA değişik talebini uygulamak üzere Kök Bölge Bakımcısına kök bölge içeriğinin güncellenmesine ilişkin nihaî yetkiyi verir.

NTIA kök bölgenin içeriklerini *belirlememektedir*. Bu içerikler, NTIA'nın bir rolü olmayan ICANN politika geliştirme süreci tarafından tanımlanmış politikaların uygulanması ile belirlenmekte ve NTIA, kök bölge değişikliklerine nihaî izni veriyor olmasına rağmen, IANA Fonksiyonları İşleticisi ve Kök Bölge Bakımcısı arasındaki doğrudan veri takas kanalına ilişkin olarak aracı görevi üstlenmemektedir. Bu doğrudan kanal, tüm verilerin kullanıcın göndermesinden kök bölgeye dahil edilmesine kadar geçen süreçte tutarlı kalmasını sağlamakta ve iki uçta da hata olasılığını en aza indirmektedir.

NTIA yetki adımını kaldırmak veya bu yetkiyi başka bir kuruluşça ifa edilecek aynı verimlilikte bir süreç ile değiştirmek, teknik ve operasyonel açıdan, kök bölge değişiklik taleplerinin işlenmesine ilişkin mevcut kararlılığın sürdürülmesi için yeterli olacaktır. SSAC, sürecin usulünce izlendiğini kanıtlayacak düzenli bir bağımsız denetim sürecinin, her değişiklik talebi için açık bir "nihaî yetki" adımı açısından uygun bir alternatif olabileceğini ifade etmektedir. Örneğin IETF, her bir protokol parametre kayıt merkezine ilişkin olarak, (ki bunların sayısı bini aşmakta ve bazıları oldukça sıklıkla güncellenmektedir) her türlü değişikliği (oluşturma, ekleme veya silme) açıkça yetkilendirmemektedir. Bunun yerine, her RFC'de IANA Fonksiyonları Operatörüne verilen talimatların açık ve yoruma yer vermeyecek nitelikte olmasını sağlamakta ve bu taleplerin işlenmesine yönelik olarak uzlaşılan zaman dilimlerinde her ay denetim gerçekleştirmektedir. RIR'lar, küresel numara kaynak politikaları vasıtasıyla, tahsis yetkilendirme koşullarına açıklık getirmiştir. Standartlaştırılmış tahsis duyuruları, hem ICANN ve hem de alıcı RIR tarafından gerekli koşulların karşılandığını doğrulamaya yönelik bilgilendirme sağlamaktadır.

Ancak, kök bölge değişikliklerine ilişkin olarak IETF veya RIR işlemlerine kıyasla daha sıkı bir zamanındalık koşulu getirilmesi gerektiği ve kök bölge değişikliklerinin yanlış ya da gecikmeli olarak uygulanmasının önemli operasyonel etkiler doğurabileceği de akılda bulundurulmalıdır. Her türlü yeni denetim veya gözetim süreci hazırlanırken, IANA Fonksiyonlarının ifasına ilişkin olarak ne tür şeffaflık ve hesap verebilirlik gereklilikleri koyulacağı da göz önünde bulundurulmalıdır.

Öneri 5: SSAC, kök bölge yönetimine ilişkin mevcut yapı, süreç ve mekanizmaların kararlılığı ve verimliliğini de göz önünde bulundurarak, NTIA'nın kök bölge değişikliklerine ilişkin nihaî yetkisinin yerini alacak tekliflerin en az mevcut süreç kadar güvenilir, dirençli ve verimli bir alternatif içermesini önermektedir.

3.2.2 Kök Bölge Yönetimi Hesap Verebilirliği

Konu 6: Kök Bölge Yönetim Sürecinin devir sonrası uygulanışıyla ilgili ne tür düzenlemeler yapılmalıdır?

Halihazırda NTIA, Kök Bölge Yönetim Ortaklarını iki ayrı yasal anlaşma ile gözetmektedir: biri, IANA Fonksiyonları Sözleşmesi yoluyla IANA Fonksiyonları İşleticisi olan ICANN'e ilişkin olandır ve diğeri de, NTIA ve Verisign arasındaki İşbirliği Anlaşmasında öngörülen şekilde Kök Bölge Bakımcısı olarak Verisign'a ilişkin olandır. (Kök Bölge Bakımcısı olarak) Verisign ile (IANA Fonksiyonları İşleticisi) ICANN arasında kök bölge yönetim fonksiyonlarına ilişkin olarak anlaşmazlık, muallaklık veya uyuşmazlık çıkması halinde NTIA mevcut durumda çatışmaya müdahale etme ve çözme yetkisine ve kabiliyetine sahiptir.

Yönetim devri kapsamında, çatışma çözmeye ilişkin olarak NTIA'ye bağlı olmayan alternatif düzenlemeler yapılmalıdır. Olası alternatifler ve planlama değişikliklerini inceleme sorumluluğu, fonksiyonları isimlendirmekle sorumlu topluluk ile mevcut IANA Fonksiyonları İşleticisi olarak ICANN'e aittir. Potansiyel devir sonrası düzenlemeleri; IANA Fonksiyonları İşleticisi ile Kök Bölge Bakımcısı arasında resmi bir anlaşmayı, IANA Fonksiyonları İşleticisi ve Kök Bölge Bakımcısının hesap verebilirliğini tanımlayan bir belgeyi veya IANA Fonksiyonları İşleticisinden farklı bir fonksiyon olarak Kök Bölge Bakımcısı görevinin kaldırılmasını içermelidir.

Öneri 6: Devir sonrası Kök Bölge Yönetimi (RZM) sürecinin birden fazla kök bölge yönetim ortağını içermesi halinde kuruluşlar arası koordinasyon da dahil olmak üzere, kök bölge yönetim sürecinin devri sonrasına ilişkin tüm konuların güvenilir ve zamanında yerine getirilmesini sağlayacak güvenli etkili düzenlemeler yapılmalıdır.

Konu 7: NTIA ile işbirliği anlaşması bulunmadığında Kök Bölge Bakımcısı görevi nasıl ifa edilecek?

IANA Fonksiyonları ve İlgili Kök Bölge Yönetimi Devir Soruları ve Yanıtları'nda,¹⁰ NTIA şunları ifade etmektedir:

“IANA fonksiyonları sözleşmesi birçok yönden VeriSign işbirliği anlaşmasıyla (yani, otorite niteliğindeki kök bölge dosya yönetimi) oldukça karmaşık şekilde iç içedir ve bu da NTIA'in bu sorumluluklar için ilgili ve koşut bir devir koordine etmesini gerektirmektedir.”

Öneri 6, (devir sonrası kök bölge yönetim (RZM) süreci birden fazla kuruluşu ilgilendiriyorsa) kök bölge yönetim ortakları arasında, anlaşmazlık, muallaklık ve uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin olarak NTIA'ye bağlı olmayacak bir hesap verebilirlik çerçevesi sağlayan etkili düzenlemeler yapılmasını önermektedir. Ancak, devir öncesinde kök bölge ortaklarının faaliyetine esas olan yasal ve operasyonel ilişkiler, NTIA İdareci görevini bıraktığı zaman

¹⁰ <http://www.ntia.doc.gov/other-publication/2014/iana-functions-and-related-root-zone-management-transition-questions-and-answ>.

değişecektir. Bu devir sonrası ilişkilerin tanımlanması, halihazırda Verisign tarafından ifa edilen Kök Bölge Bakımcısı fonksiyonlarının gözetimine ilişkin olarak NTIA'in devir düzenlemelerine bağlı olacaktır.

Öneri 7: NTIA, devir sonrasında Kök Bölge Bakımcısı görevine ilişkin süreçleri ve yasal çerçeveyi netleştirmelidir.

4 Teşekkür, Çıkar Açıklamaları, Karşı Görüşlüler ve Çekimseler

Şeffaflığı sağlamak adına aşağıdaki bölümler okuyucuya SSAC sürecinin dört yönü hakkında bilgilendirme sunmaktadır. Teşekkür bölümü SSAC üyelerini, dış uzmanları ve bu belgeye doğrudan katkısı olan ICANN personelini sıralamaktadır. Çıkar Açıklamaları bölümü, tüm SSAC üyelerinin, bu Raporun hazırlanmasına halinde gerçek, görünür veya potansiyel çıkar çatışması yaratabilecek çıkarlarını açıklayan biyografilerine yönlendirmektedir. Karşı Görüşlüler bölümü, bireysel üyelerin bu belgenin içeriği veya hazırlanma sürecine ilişkin karşı fikirlerini açıkladıkları yerdir. Çekimseler bölümü, Raporun konusuyla ilgili görüşmelerden çekilen bireysel üyeleri açıklamaktadır. Karşı Görüşlüler ve Çekimseler bölümlerinde sıralanan üyeler haricinde bu belge, tüm SSAC üyelerinin oydaş onayını almıştır.

4.1 Teşekkür

Komite, aşağıdaki SSAC üyeleri ve dış uzmanlara bu Tavsiye Raporunun hazırlanmasına ayırdıkları zaman, katkıları ve değerlendirmeleri için teşekkür eder.

SSAC Üyeleri

Greg Aaron
Joe Abley
Jaap Akkerhuis
Lyman Chapin
Patrik Fältström
Jim Galvin
Julie Hammer
Mark Kusters
Ram Mohan
Russ Mundy
Suzanne Woolf

ICANN personeli

Julie Hedlund
Steve Sheng
Barbara Roseman

4.2 Çıkar Açıklamaları

Yönetimin Devri Yoluyla IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığının Sürdürülmesi

SSAC üyelerinin biyografileri ve Çıkar Açıklamalarına řu adresten erişebilirsiniz:
<https://www.icann.org/resources/pages/biographies-2014-10-08-en>.

4.3 Karşı Görüşlüler

Hiçbir karşı görüş bulunmamaktadır.

4.4 Çekimler

Hiçbir çekim bulunmamaktadır.

Ek A: IANA Fonksiyonlar Sözleşmesince Gerekli Çıktılar

Madde No.	Madde	Çıktı	Son Tarih
C.2.6	Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik	Teknik şartname dahil kullanıcı talimat belgeleri	01.10.13
C.2.7	Paydaşlara Karşı Sorumluluk ve Saygı	Politika ve prosedürlerin kaynağının belgelendirilmesi	01.10.13
C.2.8	Performans Standartları	Performans Standartları	01.10.13
C.2.9.2e	Kök bölge Otomasyonu	Otomatik Kök Bölge	01.07.13
C.2.9.2g	Müşteri Hizmeti Şikayet Çözüm Süreci (CSCR)	Müşteri Şikayet Süreci	01.10.13
C.3.4	Güvenlik Planı	Uygulamaların ve tüm sistemin yapılandırmasının belgelendirilmesi	Her yıl (15 Ekim)
C.4.2	DNSSEC dahil Aylık Performans İlerleme Raporu	C.2'ye dayalı rapor	Her ay (Her ay sonunu izleyen 15 gün içerisinde)
C.4.3	Kök Bölge Yönetim Gösterge Tablosu	Kök Bölge Yönetim Gösterge Tablosu	01.10.13
C.4.4	Performans Standartları Raporları	Performans Standartları Raporu	01.10.13
C.4.5	Müşteri Hizmet Anketi	Müşteri Hizmet Anketi	Müşteri Anketi Yıllık Raporu (15 Aralık). İlk rapor son tarihi 15 Aralık 2013.
C.4.6	Nihaî Rapor	Nihaî Rapor	Sözleşmenin Sona Ermesini İzleyen 30 Gün
C.5.1.	Denetim Verileri	Denetim Raporu	Her yıl (15 Ocak'a kadar). İlk rapor son tarihi 15 Ocak 2014.
C.5.2	Kök Bölge Yönetimi Denetim Verileri	Kök Bölge Yönetimi Denetim Raporu	01.10.13

Yönetimin Devri Yoluyla IANA Fonksiyonlarının Güvenliği ve Kararlılığının Sürdürülmesi

C.5.3	Dış Denetçi	Dış Denetçi Raporu	Her yıl (15 Şubat) İlk Rapor son tarihi 15 Şubat 2014.
C.6.2.4	Çıkar Çatışmaları Yaptırım ve Uyum Raporu	Yaptırım ve Uyum Raporu	Her yıl (5 Ocak). İlk rapor son tarihi 5 Ocak 2014.
C.7.2	İhtiyat ve Operasyonların Devamlılığı Planı (CCOP)	İstişare	01.10.13
C.7.3	Halefe Devir	Halef yüklenici halinde devir planı	14 Ocak 2014 Sözleşmenin başlamasını izleyen on sekiz (18) ay içerisinde

Ek B: IANA Yönetim Devri Kılavuz İlkeleri

SSAC bu belgede yer alan önerileri hazırlarken, güvenlik ve kararlılık perspektifine dayalı olarak aşağıdaki ilkeleri izlemiştir. Topluluk da bu ilkelerden iki şekilde yararlanabilir: ilk olarak, IANA Devrine ilişkin tekliflerin değerlendirilmesinde ve ikinci olarak da IANA Fonksiyonları yönetiminin Devir sonrasında nasıl sürdürülmesine ilişkin bir genel kılavuz olarak.

1. **Muhafazakarlık:** Genel olarak, istikrarsızlık riskini azaltmak için evrimsel değişim devrimsel değişime göre daha tercih edilebilir niteliktedir. Aynı şekilde, mevcut yapı, süreç ve yapıların sayısı, kapsamı ve bunlarda yapılan değişikliklerin etkisi, IANA Fonksiyonları ifasının bütünlüğünün sürdürülmesi açısından kesinlikle gerekli olanlarla sınırlandırılmalıdır.
2. **Ölçeklenebilirlik:** IANA Fonksiyonlarının yapıları ve süreçleri, gelecekteki taleplerin büyümesi ve karmaşıklığını karşılayacak şekilde ölçeklenebilir olarak uygulanmalıdır.
3. **Fonksiyonların ayrılabilirliği:** Çeşitli IANA Fonksiyonlarını yerine getiren organizasyonel unsurlar, nihayetinde ayrılabilir unsurlar olarak değerlendirilmelidir. IANA Fonksiyonlarının DNS'le ilgili temel alanları olan kök bölge talepleri, İnternet numara kaynağı talepleri ve protokol/parametre talepleri, birbirinden ayrılabilir olarak değerlendirilmeli ve politika geliştirme kuruluşları kendi alanları için nihaî sorumlular olmalıdır.
4. **Fonksiyonların aktarılabilirliği:** IANA Fonksiyonları, hem bir veya daha fazla ayrılabilir unsurlar hem de açıkça tanımlı süreç seti olarak, gerektiğinde diğer kuruluşlara aktarılabilir nitelikte olmalıdır. ICANN, IANA Fonksiyonlarını; belirli bir IANA Fonksiyonuna ilişkin politika geliştirme kuruluşlarından birinin, diğer tarafın bu fonksiyonu kendileri adına daha iyi yerine getireceğine karar vermesi halinde, operasyonel süreçlerin söz konusu diğer kuruluşa aktarılabilmesine olanak tanıyacak şekilde sürdürmelidir.
5. **Görevler Ayrılığı:** İşlemleri onaylamak ve doğrulamaktan sorumlu kuruluşlar ile bu işlemleri uygulamaktan sorumlu kuruluşlar arasında açık bir yetki şeması bulunmalıdır.
6. **Açıklık:** Tüm paydaşlar, politikaların uygulanmasına ilişkin yapı, süreç ve mekanizmalara katkıda bulunabilme ve bu katkının nasıl değerlendirildiğini ya da değerlendirilmemesinin gerekçesini öğrenebilme olanağına sahip olmalıdır.
7. **Şeffaflık:** IANA Fonksiyonlarının düzgün ifası, tüm paydaşlarca görünür nitelikte olmalıdır.

8. **Hesap Verebilirlik:** Tüm işlemler için açık bir sorumluluk zinciri olmalı, bunların başarıyla yapılması veya yapılmaması sorumlu tarafları açık şekilde etkilemelidir.
9. **Ölçülebilirlik:** Tüm işlemler sonuçların kaydı, doğrulaması ve takip edilebilirliğe ve trend analizine olanak tanıyacak şekilde ölçülebilir nitelikte olmalıdır.
10. **Denetlenebilirlik:** Tüm işlemler en baştan itibaren izlenebilmeli ve ölçülmeli, bu işlemlerin sonuçları ise kamuya açık olmalı ve bağımsız olarak doğrulanabilir nitelikte olmalıdır.